

Ministerieel besluit houdende bescherming als dorpsgezicht van Omgeving van de kerk en pastorie van de Sint-Engelbertusparochie gevormd door Prosperdorp of de Sint-Engelbertusstraat te Beveren

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 22 februari 2012 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als stads- of dorpsgezicht te beschermen Omgeving van de kerk en pastorie van de Sint-Engelbertusparochie gevormd door Prosperdorp of de Sint-Engelbertusstraat te Beveren;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen op datum van 20 september 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 4 oktober 2012,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische en de sociaal-culturele waarde:

- als dorpsgezicht

Omgeving van de kerk en pastorie van de Sint-Engelbertusparochie gevormd door Prosperdorp of de Sint-Engelbertusstraat, gelegen te Beveren (Kieldrecht), Sint-Engelbertusstraat bekend ten kadaster:

Beveren, 6e afdeling, sectie A, perceelnummers

1A25/2, 1E19/2, 1E26/2, 1F10/2, 1F26/2, 1F28/2, 1F31/2, 1G10/2, 1G19/2, 1G28/2, 1H25/2, 1H26/2, 1K27/2, 1K31/2, 1K32/2, 1L28/2, 1L31/2, 1M20/2, 1M26/2, 1N20/2, 1N24/2, 1N33/2, 1P33/2, 1R28/2, 1S10/2, 1S26/2, 1T26/2, 1V12/2, 1V13/2, 1V26/2, 1W10/2, 1W11/2, 1W12/2, 1W27/2, 1X26/2, 1Y10/2, 1Y18/2, 1Y33/2, 1Z28/2

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische, in casu cultuurhistorische waarde:

- De site gevormd door de in 1910 aangelegde hoofdstraat van Prosperdorp met woonkern van Prosperpolder aan de Sint-Engelbertusstraat, vormt een sterk afgelijnde specifiek landelijke woonentiteit met centrumkarakter in het Wase polderlandschap bij de Nederlandse grens. Historisch, structureel, functioneel en contextueel bezit de site van Prosperdorp als landelijke woonkern een inherente samenhang met het architectuurhistorisch waardevol ensemble van de gelijktijdig gebouwde (1910-1911) kerk en pastorie van de Sint-Engelbertusparochie in Prosperpolder. De Sint-Engelbertusstraat laat als onmiddellijk met de kerk en pastorie verbonden visuele omgeving door haar beeldbepalende karakter de intrinsieke waarde van deze beide monumenten tot haar recht komen.

- De woonkern Prosperdorp is tevens historisch en cultuurhistorisch van betekenis door de directe link met de nabij gelegen beschermde site (Monument en Dorpsgezicht van 22.09.1982) gevormd door de herenhoeve, het Groothof en de Prosperhoeve (Belgische Dreef 5, 7 en 8). De machtige en kapitaalkrachtige hertogen van Arenberg waren sinds de 17de eeuw in het Land van Beveren als bezitters ervan de opdrachtgevers voor de inpoldering, drooglegging en het in cultuur brengen van polders waaronder Prosperpolder in 1846. Bij de aanleg van Prosperdorp waren zij sterk betrokken als grondeigenaars en als weldoeners bij de bouw van kerk en pastorie ervan. Vanuit liefdadigheid en katholieke overtuiging stimuleerde de hertogelijke familie de bouw van cijnshuizen op hun gronden in Prosperdorp, zodat vanaf 1910 het kleinschalig kerkdorp ontstond, met een concentratie van functies, ambachten en diensten in één straat in de schaduw van de monumentale parochiekerk die het mecenaat van de hertogelijke familie verheerlijkte.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

- Naast de brede straat met zijn groenaanleg zijn een aantal oorspronkelijke dorpswoningen van 1910, 1911 of 1912 naast het open karakter van de woonsite en diepe achtertuinen medebepalend voor het authentieke en landelijke karakter van Prosperdorp. Een beperkte variëteit aan huizentypes, aanvankelijk opgericht als cijnshuizen, zijn naar bouwkenmerken representatief voor hun bouwperiode en illustratief voor de diverse sociale status van vroegere bewoners en hun functie zoals een arbeidershuis (nr. 15), een burgerhuis dat als kostershuis (nr. 13) een grotere architecturale allure en dubbelhuisopstand vertoont, een doorsnee burgerhuis met enkelhuisopstand (nr. 11). Een aantal hoekpanden worden, als vroeg 20ste-eeuwse lage dorps huizen met voormalige handels- en/of caféfunctie, getypeerd door hun afgeschuinde hoek met deurtravee verhoogd door een getrap dakvenster (nr. 1, 2, 22). Een jonger villaatje van 1936 (nr. 17) met enige typische bouwkenmerken uit de interbellumperiode zoals karakteristieke houten schuiframen een uitgespaarde hoekportiek, een trapezoidale erker en een sierbetonnen lijst, markeert de hoek van het plein voor de kerk van Prosperdorp.

- De voormalige Sint-Michiëlsschool (nr. 5) opgericht in 1925, als katholieke meisjesschool met pensionaat en kloosterhuis met huiskapel van de congregatie der HH. Engelen uit Lokeren, is typologisch als parochiale dorpsschool met kloosterhuis en huiskapel een goed herkenbaar en representatief exemplaar. De authentiek bewaarde voorgevel met strakke ordonnantie vertoont typerende bouwkenmerken voor de interbellumperiode. Voor de onderwijsgeschiedenis is deze katholieke school representatief voor de rol en het belangrijk aandeel van de kloosterorden in de oprichting van onderwijsinstellingen in samenwerking met parochiale overheden ook in de kleine landelijke wooncentra.

Sociaal-culturele waarde:

Zowel stedenbouwkundig als cultuurlandschappelijk is de site Prosperdorp aan de Sint-Engelbertusstraat een historische rurale woonvorm met exceptioneel karakter. In het vlakke Wase polderlandschap is dit bijzonder klein landelijk kerkdorp ontstaan in 1910 sterk afgelijnd en zeer herkenbaar gebleven. Beperkt tot één brede rechte straat met voornamelijk open bebouwing, grasstroken en twee bomenrijen, wordt de kleinschalige woonkern gedomineerd door een in verhouding zeer monumentale kerk met bakenfunctie en waarvan de axiale opstelling het centrumkarakter van Prosperdorp voor de agrarische leefomgeving sterk visualiseert. Vier hoekpanden van de originele bebouwing waarvan drie (voormalige) handelspanden en/of cafés waaronder nrs. 1, 2 en 22 en de kosterwoning nr. 13, hebben er een belang als sterk ruimtelijk structurerende componenten voor deze landelijke woonsite. De voormalige kloosterschool (nr. 5) is tot op heden in gebruik gebleven met een publieke functie voor de samenleving als "Jeugdcentrum Prosperpolder".

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

27 FEB. 2013

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS